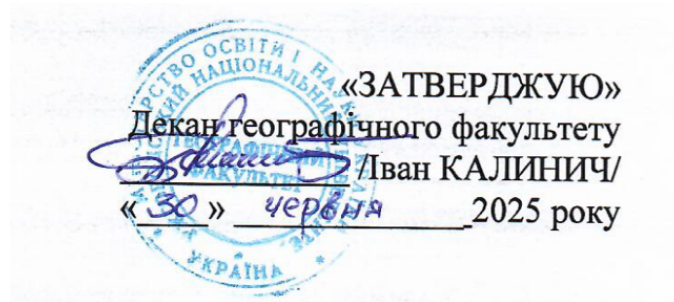

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТАЛИЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузі знань	Е Природничі науки, математика та статистика
Спеціальності	Е Науки про Землю
Предметної спеціальності	
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Сталий розвиток суспільства» для здобувачів вищої освіти галузі знань **Е Природничі науки, математика та статистика** спеціальності **Е Науки про Землю** освітньої програми **Географія**.

Розробники: Поп С.С. - професор, доктор фіз. мат. наук, професор кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фізичної географії та раціонального природокористування

протокол № 13 від «2» червня 2025 р.

Завідувач кафедри М. Салюк Мар'яна САЛЮК

Схвалено методичною комісією географічного факультету

протокол № 11 від «27» червня 2025 р.

Голова методичної комісії Людвиг Потш Людвиг ПОТШ.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма Навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	3	3
Кількість модулів – 2	Семестр:	
	4	6
Тижневих годин для денної форми навчання:	Лекції:	
аудиторних – 3,4	26 год.	8 год.
самостійної роботи студента – 3,5	Практичні (семінарські):	
	18 год.	4 год.
Вид підсумкового контролю: усний	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: екзамен	Самостійна робота:	
	46 год.	78 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Сталий розвиток суспільства**» є вивчення історико-методологічних, теоретичних та праксеологічних аспектів сталого розвитку суспільства, керівних принципів формування та реалізації державної та регіональної політики сталого розвитку, а також формування світоглядних настанов щодо екологічних імперативів в реалізації амбітних цілей взаємостосунків у системі «Суспільство-Природа» на 21 століття.

Відповідно до освітньої програми «Географія», вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області наук про Землю або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умовами недостатності інформації.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Навички забезпечення безпеки життєдіяльності.

ЗК 11. Прагнення до збереження природного навколишнього середовища.

ЗК 12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ФК 1. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему.

ФК 2. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її геосфер.

ФК 3. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.

ФК 5. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.

ФК 7. Здатність проводити моніторинг природних процесів.

ФК 8. Здатність самостійно досліджувати природні матеріали (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і звітувати про результати.

ФК 9. Здатність до планування, організації та проведення досліджень і підготовки звітності.

ФК 10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси.

ФК 11. Здатність визначати способи використання географічного середовища та форми його охорони, а також пов'язані з ними переваги, обмеження та дилеми.

ПК 3. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України.

ПК 4. Здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах.

ПК 5. Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей.

ПК 6. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та свого регіону.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Сталий розвиток суспільства**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП) «Географія»:

ОК 13. Основи суспільної географії

ОК 30. Регіональна географія світу

ОК 35. Географія населення з основами демографії

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Географія**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (РН):

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Сталий розвиток суспільства**»:

РН 1. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.

РН 2. Використовувати усно і письмово професійну українську мову.

РН 3. Спілкуватися іноземною мовою за фахом.

РН 4. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в області наук про Землю.

РН 6. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер.

РН 7. Застосовувати моделі, методи і дані фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних процесів формування і розвитку геосфер.

РН 10. Аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

РН 12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації.

РН 13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

РН 14. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю.

РН 16. Застосування набутих знань, умінь і практичних навичок для з'ясування стану раціонального використання природних ресурсів території та її соціально-економічного розвитку із використанням місцевих ресурсів.

РН 17. Аналізувати зміни компонент навколишнього середовища, спричиненні різними видами господарської діяльності, набути навички пошуку шляхів зменшення негативного впливу на довкілля.

РН 18. Знання проблем та особливостей сучасних демографічних процесів на планетарному, національному та локальному рівнях, розуміння причинно-наслідкових зв'язків цих процесів, розуміння сучасних тенденцій розвитку суспільства в умовах глобалізації і регіоналізації.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є усний екзамен; презентації результатів виконаних індивідуальних завдань на семінарських заняттях; презентації та виступи на наукових заходах.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усні виступи на семінарських заняттях, індивідуальні консультації.

Форма модульного контролю: модульні письмові контрольні роботи.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
C1	C2	C3	C4	C5	60	100
8	8	8	8	8		

C1,C2, ... – семінарські заняття

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
C6	C7	C8	C9	60	100
10	10	10	10		

C6,C7, ... – семінарські заняття

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Графік проведення модульного контролю з навчальної дисципліни складається кафедрою та затверджується деканом факультету.

Рейтингова оцінка студента складається з балів, що він отримує за:

- якість написання двох письмових контрольних модульних робіт (максимально до 60 балів на кожному);
- активність роботи на семінарських заняттях (максимально до 10 балів на кожному), згідно вищенаведеної таблиці.

Критерії нарахування балів:

(модульні, семінарські, самостійні роботи)

Модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторної письмової контрольної роботи, яка складається з висвітлення теоретичних питань, які студент отримує за двома варіантами В кожному варіанті міститься по 3 теоретичних питання, які оцінюються максимально до 20 балів кожне. За рівнем написання письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь освоєння здобувачем пройденого теоретичного матеріалу курсу. Максимальна оцінка з кожної модульної роботи становить 60 балів, яка враховується в усередненій підсумковій 100-бальній оцінці за семестр.

Оцінювання активності студента на *семінарському занятті* максимально до 10 балів на кожному за правильне розкриття питань запропонованих викладачем та активність щодо уточнення сутності дискусійних питань, які розкривають інші здобувачі; до 6 балів – за володіння навчальним матеріалом, але допущення окремих неточностей, недостатньої активності в дискусіях; до 4 -х балів за задовільне володіння навчальним матеріалом, без належної аргументації відповідей та низьку активність; до 2 балів – за поверхнєве володіння матеріалом та дуже низьку активність.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Семестровий підсумковий контроль проводиться після змістових модулів шляхом аналізу показників поточної успішності за написання письмових модульних контрольних робіт та здобутків на семінарських заняттях. Якщо підсумкова семестрова оцінка здобувача є меншою за 60 балів, але більшою за 35 балів, то студент зобов'язаний скласти екзамен за матеріалом курсу. Якщо сумарна оцінка за модульний контроль становить 60 балів і вище, то за вибором студента вона може бути підвищеною складанням усного екзамену або занесеною у звітну документацію без складання екзамену. Якщо сумарна оцінка за два модульних контролю є меншою за 35 балів, студент не допускається до екзамену з можливістю повторного вивчення даної дисципліни, або ж допускається до екзамену після виконання певних визначених викладачем завдань з даної дисципліни за дозволом завідувача кафедри.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A*	відмінно	зараховано
82-89	B*	добре	
74-81	C*		
64-73	D*	задовільно	
60-63	E *		
35-59	FX*	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни (для денної форми)

Модуль 1. Передумови формування та розвиток концепції сталого розвитку

Тема 1. Мета та основні завдання дисципліни. Інформаційне забезпечення, зв'язок з іншими географічними дисциплінами спеціальності. Взаємовідносини людини і природи: історичний аспект, особливості сучасної соціально-геоекологічної кризи.

Тема 2. Глобалізаційні процеси та їх вплив на геоекосистеми, загрози цивілізаційному розвитку. Необхідність переходу сучасної цивілізації до гармонізації взаємостосунків у системі «Суспільство-Природа».

Тема 3. Сталий розвиток як парадигма суспільного зростання на 21 століття. Роль Організації об'єднаних націй та римського клубу у формуванні концепції сталого розвитку. Декларація щодо сталого розвитку, прийнята в Ріо-де-Жанейро (1992 р.) та в прогамних документах наступних

самітів. Еволюція понять «сталий розвиток», «стійкий розвиток», «збалансований розвиток». Мета, основні завдання та принципи сталого розвитку.

Тема 4. Економічний вектор стійкого розвитку. Фактори і підходи стійкого економічного зростання. Індикатори стійкого економічного розвитку.

Тема 5. Екологічний вектор стійкого розвитку. Основні екологічні проблеми України і світу. Стратегія стійкого розвитку як складова національної безпеки України. Пріоритети стійкого розвитку.

Тема 6. Соціальний вектор стійкого розвитку - показник забезпечення досягнення його цілей. Розвиток соціальної сфери: сучасний стан, проблеми та перспективи. Сстійкий розвиток - як новий етап взаємостосунків суспільства і природи як предмет наукового вивчення.

Модуль 2. Реалізація концепції стійкого розвитку на різних ієрархічних рівнях

Тема 7. Напрямки переходу сучасної цивілізації на модель стійкого розвитку. Соціальні та екологічні аспекти як пріоритети стійкого розвитку. Досягнення економічного зростання як складова стійкого розвитку. Міжнародні організації як інституції забезпечення стійкого розвитку.

Тема 8. Досвід формування стратегії стійкого розвитку в зарубіжних країнах. Особливості реалізації концепції стійкого розвитку країн Північної Америки, Європейських країн та країн Азіатського континенту.

Тема 9. Формування та реалізація державної політики з питань сталого територіального розвитку України. Законодавча база сталого розвитку та індикатори контролю досягнення його цілей. Нормативна база з питань регіонального стійкого розвитку та просторового планування.

Тема 10. Регіональний розвиток у контексті збалансування економічних, соціальних та екологічних інтересів на прикладі Закарпатської області. Просторове планування.

Тема 11. Методологія ЄС з розробки регіональних стратегій сталого розвитку та її застосування в Україні. Регіональні підходи до реалізації стійкого розвитку в Україні.

Тема 12. Інтегрування України у світове співтовариство. Основні напрямки міжнародного співробітництва та декларації, що підписані Україною у цій сфері. Роль громад у розвитку суспільства. Складові елементи соціальної мобілізації на гармонізацію стосунків людини з природою.

Тема 13. Особливості реалізації стратегії стійкого регіонального розвитку з урахуванням цілей, завдань та інвестиційних проєктів на територіях новостворених об'єднаних територіальних громад на прикладі Закарпатської області.

6.2. Структура навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
8-й семестр						
Модуль 1. Модуль 1. Передумови формування та розвиток концепції сталого розвитку						
Тема 1. Мета та основні завдання дисципліни. Інформаційне забезпечення, зв'язок з іншими	6	2	1	–	–	3

географічними дисциплінами спеціальності. Взаємовідносини людини і природи: історичний аспект, особливості сучасної соціально-геоекологічної кризи.						
Тема 2. Глобалізаційні процеси та їх вплив на геоекосистеми, загрози цивілізаційному розвитку. Необхідність переходу сучасної цивілізації до гармонізації взаємостосунків у системі «Суспільство-Природа».	7	2	1	–	–	4
Тема 3. Сталий розвиток як парадигма суспільного зростання на 21 століття. Роль Організації об'єднаних націй та римського клубу у формування концепції сталого розвитку. Декларація щодо сталого розвитку, прийнята в Ріо-де-Жанейро (1992 р.). Еволюція понять «сталий розвиток», «стійкий розвиток», «балансований розвиток». Мета, основні завдання та принципи стійкого розвитку.	7	2	1	–	–	4
Тема 4. Економічний вектор стійкого розвитку. Фактори і підходи стійкого економічного зростання. Індикатори стійкого економічного розвитку.	8	2	2	–	–	4
Тема 5. Екологічний вектор стійкого розвитку. Основні екологічні проблеми України і світу. Стратегія стійкого розвитку як складова національної безпеки України. Пріоритети стійкого розвитку.	8	2	2	–	–	4
Тема 6. Соціальний вектор стійкого розвитку - показник забезпечення досягнення його цілей. Розвиток соціальної сфери: сучасний стан, проблеми та перспективи. Сстійкий розвиток - як новий етап взаємостосунків суспільства і природи як предмет наукового вивчення.	8	2	2	–	–	4
Модульна контрольна робота №1	1	-	1	-	-	-
Разом за модуль	45	12	10	–	–	23
Модуль 2. Реалізація концепцій стійкого розвитку						
Тема 7. Напрямки переходу сучасної цивілізації на модель стійкого розвитку. Соціальні та екологічні аспекти як пріоритети стійкого розвитку. Досягнення економічного зростання як складова стійкого розвитку. Міжнародні організації як інституції забезпечення стійкого розвитку.	6	2	1	–	–	3
Тема 8. Досвід формування стратегії стійкого розвитку в зарубіжних країнах. Особливості реалізації концепції стійкого розвитку країн Північної Америки, Європейських країн та країн Азіатського континенту.	6	2	1	–	–	3
Тема 9. Формування та реалізація державної політики з питань сталого територіального розвитку України. Законодавча база сталого розвитку та індикатори контролю досягнення його цілей. Нормативна база з питань регіонального стійкого розвитку та просторового планування.	6	2	1	–	–	3

Тема 10. Регіональний розвиток у контексті збалансування економічних, соціальних та екологічних інтересів на прикладі Закарпатської області. Просторове планування.	6	2	1	–	–	3
Тема 11. Методологія ЄС з розробки регіональних стратегій сталого розвитку та її застосування в Україні. Регіональні підходи до реалізації стійкого розвитку в Україні.	7	2	1	–	–	4
Тема 12. Інтегрування України у світове співтовариство. Основні напрямки міжнародного співробітництва та декларації, що підписані Україною у цій сфері. Роль громад у розвитку суспільства. Складові елементи соціальної мобілізації на гармонізацію стосунків людини з природою.	7	2	1	–	–	4
Тема 13. Особливості реалізації стратегії стійкого регіонального розвитку з урахуванням цілей, завдань та інвестиційних проєктів на територіях новостворених об'єднаних територіальних громад на прикладі Закарпатської області.	6	2	1			3
Модульна контрольна робота №2	1	-	1	-	-	-
Разом за модуль	45	14	8	–	–	23
Разом за семестр	90	26	18	–	–	46

6.2а. Структура навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
9-й семестр						
Тема 1. Мета та основні завдання дисципліни. Інформаційне забезпечення, зв'язок з іншими географічними дисциплінами спеціальності. Взаємовідносини людини і природи: історичний аспект, особливості сучасної соціально-геоекологічної кризи.	6,5	0,5		-	-	6
Тема 2. Глобалізаційні процеси та їх вплив на геоекосистеми, загрози цивілізаційному розвитку. Необхідність переходу сучасної цивілізації до гармонізації взаємостосунків у системі «Суспільство-Природа».	7	0,5	0,5	-	-	6
Тема 3. Сталий розвиток як парадигма суспільного зростання на 21 століття. Роль Організації об'єднаних націй та римського клубу у формування	7	0,5	0,5	-	-	6

концепції сталого розвитку. Декларація щодо сталого розвитку, прийнята в Ріо-де-Жанейро (1992 р.). Еволюція понять «сталий розвиток», «стійкий розвиток», «балансований розвиток». Мета, основні завдання та принципи стійкого розвитку.						
Тема 4. Економічний вектор стійкого розвитку. Фактори і підходи стійкого економічного зростання. Індикатори стійкого економічного розвитку.	7,5	1	0,5	-	-	6
Тема 5. Екологічний вектор стійкого розвитку. Основні екологічні проблеми України і світу. Стратегія стійкого розвитку як складова національної безпеки України. Пріоритети стійкого розвитку.	7,5	1	0,5-	-	-	6
Тема 6. Соціальний вектор стійкого розвитку - показник забезпечення досягнення його цілей. Розвиток соціальної сфери: сучасний стан, проблеми та перспективи. Сстійкий розвиток - як новий етап взаємостосунків суспільства і природи як предмет наукового вивчення.	7	0,5	0,5	-	-	6
Тема 7. Напрямки переходу сучасної цивілізації на модель стійкого розвитку. Соціальні та екологічні аспекти як пріоритети стійкого розвитку. Досягнення економічного зростання як складова стійкого розвитку. Міжнародні організації як інституції забезпечення стійкого розвитку.	6	-	-	-	-	6
Тема 8. Досвід формування стратегії стійкого розвитку в зарубіжних країнах. Особливості реалізації концепції стійкого розвитку країн Північної Америки, Європейських країн та країн Азіатського континенту.	6,5	0,5	-	-	-	6
Тема 9. Формування та реалізація державної політики з питань сталого територіального розвитку України. Законодавча база сталого розвитку та індикатори контролю досягнення його цілей. Нормативна база з питань регіонального стійкого розвитку та просторового планування.	7,5	1	0,5	-	-	6
Тема 10. Регіональний розвиток у контексті збалансування економічних, соціальних та екологічних інтересів на прикладі Закарпатської області. Просторове планування.	8,5	1	0,5	-	-	7
Тема 11. Методологія ЄС з розробки регіональних стратегій сталого розвитку та її застосування в Україні. Регіональні підходи до реалізації стійкого розвитку в Україні.	7,5	1	0,5	-	-	6
Тема 12. Інтегрування України у світове співтовариство. Основні напрямки міжнародного співробітництва та декларації, що підписані Україною у цій сфері. Роль громад у розвитку суспільства. Складові елементи соціальної мобілізації на гармонізацію стосунків людини з природою.	7	-	-	-	-	6

Тема 13. Особливості реалізації стратегії стійкого регіонального розвитку з урахуванням цілей, завдань та інвестиційних проєктів на територіях новостворених об'єднаних територіальних громад на прикладі Закарпатської області.	5,5	0,5				5
Разом за семестр	90	8	4	-	-	78

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	Заочна
1	Взаємовідносини людини і природи: історичний аспект, особливості сучасної соціально-геоекологічної кризи. Мета, основні завдання та принципи стійкого розвитку.	2	0,5
2	Сталий розвиток як парадигма суспільного зростання на 21 століття. Роль Організації об'єднаних націй та римського клубу у формуванні концепції сталого розвитку. Декларація щодо сталого розвитку, прийнята в Ріо-де-Жанейро (1992 р.). Еволюція понять «сталий розвиток», «стійкий розвиток», «балансований розвиток». Мета, основні завдання та принципи стійкого розвитку.	2	0,5
3	Взаємовідносини людини і природи: історичний аспект, особливості сучасної соціально-геоекологічної кризи. Глобалізаційні процеси та їх вплив на геоекосистеми, загрози цивілізаційному розвитку. Необхідність переходу сучасної цивілізації до гармонізації взаємостосунків у системі «Суспільство-Природа».	2	0,5
4	Економічний вектор стійкого розвитку. Фактори і підходи стійкого економічного зростання. Індикатори стійкого економічного розвитку.	2	0,5
5	Екологічний вектор стійкого розвитку. Основні екологічні проблеми України і світу. Стратегія стійкого розвитку як складова національної безпеки України. Пріоритети стійкого розвитку.	2	0,5
6	Соціальний вектор стійкого розвитку - показник забезпечення досягнення його цілей. Розвиток соціальної сфери: сучасний стан, проблеми та перспективи. Сстійкий розвиток - як новий етап взаємостосунків суспільства і природи як предмет наукового вивчення. Напрямки переходу сучасної цивілізації на модель стійкого розвитку	2	0,5
7	Соціальні та екологічні аспекти як пріоритети стійкого розвитку. Досягнення економічного зростання як складова стійкого розвитку.	2	0,5
8	Міжнародні організації як інституції забезпечення стійкого розвитку. Досвід формування стратегії стійкого розвитку в зарубіжних країнах. Формування та реалізація державної політики з питань сталого територіального розвитку України. Законодавча база сталого розвитку та індикатори контролю досягнення його цілей.	2	0,5
9	Модульні контрольні роботи	2	

Разом	18	4
--------------	-----------	----------

6.4. Самостійна робота

Самостійна робота передбачає вивчення лекційного матеріалу, роботу з літературою, підготовку до занять, підготовку до поточного та підсумкового контролю за всіма змістовими модулями, виконання контрольної роботи та підготовку доповіді.

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна	Заочна
1	Взаємовідносини людини і природи: історичний аспект, особливості сучасної соціально-геоекологічної кризи. Мета, основні завдання та принципи стійкого розвитку. Законодавча база сталого розвитку та індикатори контролю досягнення його цілей. Нормативна база з питань регіонального стійкого розвитку та просторового планування.	5	8
2	Сталий розвиток як парадигма суспільного зростання на 21 століття. Роль Організації об'єднаних націй та римського клубу у формуванні концепції сталого розвитку. Декларація щодо сталого розвитку, прийнята в Ріо-де-Жанейро (1992 р.). Еволюція понять «сталий розвиток», «стійкий розвиток», «балансований розвиток». Мета, основні завдання та принципи стійкого розвитку.	5	9
3	Глобалізаційні процеси та їх вплив на геоекосистеми, загрози цивілізаційному розвитку. Необхідність переходу сучасної цивілізації до гармонізації взаємостосунків у системі «Суспільство-Природа».	5	9
4	Досвід формування стратегії стійкого розвитку в зарубіжних країнах. Особливості реалізації концепції стійкого розвитку країн Північної Америки, Європейських країн та країн Азійського континенту. Формування та реалізація державної політики з питань сталого територіального розвитку України.	5	9
5	Економічний вектор стійкого розвитку. Фактори і підходи стійкого економічного зростання. Індикатори стійкого економічного розвитку. Екологічний вектор стійкого розвитку. Основні екологічні проблеми України і світу. Стратегія стійкого розвитку як складова національної безпеки України. Пріоритети стійкого розвитку.	6	9
6	Екологічний вектор стійкого розвитку. Основні екологічні проблеми України і світу. Стратегія стійкого розвитку як складова національної безпеки України. Пріоритети стійкого розвитку.	5	9
7	Соціальний вектор стійкого розвитку - показник забезпечення досягнення його цілей. Розвиток соціальної сфери: сучасний стан, проблеми та перспективи. Сстійкий розвиток - як новий етап взаємостосунків суспільства і природи як предмет наукового вивчення. Напрямки переходу сучасної цивілізації на модель стійкого розвитку. Соціальні та екологічні аспекти як пріоритети стійкого розвитку. Досягнення економічного зростання як складова стійкого розвитку.	5	9
8	Міжнародні організації як інституції забезпечення стійкого розвитку. Досвід формування стратегії стійкого розвитку в	5	9

	зарубіжних країнах. Особливості реалізації концепції стійкого розвитку країн Північної Америки, Європейських країн та країн Азіатського континенту.		
9	Формування та реалізація державної політики з питань сталого територіального розвитку України. Законодавча база сталого розвитку та індикатори контролю досягнення його цілей. Нормативна база з питань інтегрування України у світове співтовариство в регіонального стійкого розвитку та просторового планування.	5	7
	Разом	46	78

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: мультимедійне, комп'ютер та оргтехніка, безкоштовний інтернет зв'язок.
Методичне забезпечення: фахова література, атласи і карти в кабінеті географії

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Сталий розвиток суспільства: Запорізький регіональний досвід: монографія [укладачі: Лепський М.А., Дударева І.В.]; за заг. ред. М.А. Лепського. – Запоріжжя: КСК-Альянс, 2015. – 196 с. [https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/..](https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/)
2. Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник / авт.: А. Садовенко, Л. Масловська, В. Серета, Т. Тимочко – 2 вид. – К.: 2011. – 392 с.
3. Пилипенко Т.В. Сталий розвиток суспільства. Курс лекцій. Миколаїв: Миколаївський національний аграрний університет, 2014. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/>
4. Закон України «Про стратегію сталого розвитку України до 2030 року». <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A>
5. План дій з реалізації сталого розвитку України <https://www.bing.com/copilotsearch?q=%>

Допоміжна література

1. Декларация Рио-де-Жанейро по окружающей среде и развитию (14 июня 1992года) / Сайт Верховной Рады Украины. Документ 995-455, редакция від 14.06.1992.
2. Гор А. Земля у рівновазі. Екологія і людський дух: Пер. з англ. / А. Гор – К.: Інтелсфера, 2001. – 404 с.
3. Україна: основні тенденції взаємодії суспільства і природи у ХХІ ст. (географічний аспект) / За ред. Л.Г. Руденко. – К.: Академперіодка, 2005. – 320 с.
4. Поп С.С., Шароді І.С., Шароді В.В. Основи моніторингу довкілля: навчальний посібник. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2022.- 91 с.

Інформаційні ресурси

1. Стратегія сталого розвитку – Режим доступу [Електрон. ресурс] - http://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf
2. ЦРТ-Україна: Цілі розвитку тисячоліття в Україні [Електрон. ресурс] // Представництво Організації Об'єднаних Націй в Україні. – Режим доступу: <http://www.ukraine2015.org.ua>
3. Environmental Performance Index 2014 [Electron. resource] / Yale Center for Environmental Law & Policy. – Access link: <http://epi.yale.edu/>
4. Footprint – Ecological Sustainability [Electron. resource] / Global Footprint Network. – Access link: <http://www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN>
5. Поп С.С. Управління природокористуванням. Навч. пос. Ужгород: ФОП Сабов А.М., 2022.-85

Додаток А

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)